

Expunere de motive

Programul de guvernare 2018-2020 aprobat prin *Hotărârea Parlamentului nr. 1/2018 pentru acordarea încrederii Guvernului* prevede înființarea unei Bănci de Dezvoltare și Investiții.

Principala motivație economică pentru constituirea băncilor de dezvoltare îl reprezintă nevoia de a aborda disfuncționalitățile pieței financiare locale, care afectează dezvoltarea economică și nivelul de investiții.

Numeroase state membre ale Uniunii Europene (UE) au înființat bănci sau instituții aflate în proprietate publică care își desfășoară activitatea în temeiul unui mandat de politică publică pentru promovarea unor activități de dezvoltare economică. Astfel de bănci sau instituții aflate în proprietate publică au caracteristici specifice care le diferențiază de băncile comerciale private în ceea ce privește tipul de proprietate, mandatul lor de dezvoltare și faptul că nu se axează cu precădere pe maximizarea profiturilor. Rolul principal al acestor bănci sau instituții aflate în proprietate publică este de a atenua disfuncționalitățile pieței financiare atunci când în anumite regiuni sau în anumite domenii de politică sau sectoare de activitate, serviciile financiare nu sunt asigurate/acoperite într-o măsură suficientă de băncile comerciale. În conformitate cu Regulamentul UE 2018/1046 (UE, Euratom) al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 („Regulamentul Omnibus”), respectivele bănci sau instituții aflate în proprietate publică sunt cele mai în măsură să promoveze accesul la fondurile ESI, menținând în același timp neutralitatea concurențială. Rolul și caracteristicile lor specifice pot permite statelor membre să extindă utilizarea instrumentelor financiare, în vederea creșterii atât a impactului fondurilor ESI în economie, cât și a utilizării instrumentelor centralizate, finanțate din bugetul UE. Un astfel de rezultat ar fi în concordanță cu politicile UE de a facilita rolul acestor bănci sau instituții aflate în proprietate publică în calitate de: (i) administratori de fonduri în contextul implementării fondurilor ESI, (ii) posibili parteneri de implementare a programelor finanțate din bugetul UE, facilitând pe cât posibil combinarea diverselor surse de finanțare disponibile, (iii) posibili

parteneri de consultanță. Fără a aduce atingere contractelor deja atribuite pentru implementarea instrumentelor financiare în conformitate cu legislația aplicabilă, este justificat să se clarifice faptul că autoritățile de management pot să atribuie contracte în mod direct unor astfel de bănci sau instituții aflate în proprietate publică. Totuși, pentru a se asigura că posibilitatea de atribuire directă rămâne compatibilă cu principiile pieței interne, ar trebui să fie stabilite condiții stricte care trebuie îndeplinite de către băncile sau instituțiile aflate în proprietate publică. Astfel de condiții ar trebui să includă faptul că nu poate exista participare privată directă la capital, cu excepția formelor nemajoritare sau nedecisive de participare a capitalului privat în conformitate cu cerințele prevăzute în *Regulamentul Omnibus*. Mai mult, și strict limitat la domeniul de aplicare al *Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului*, o bancă sau instituție aflată în proprietate publică ar trebui de asemenea să aibă posibilitatea să implementeze instrumente financiare din fondurile ESI în cazul în care participarea capitalului privat nu exercită nicio influență asupra deciziilor privind gestiunea curentă a instrumentelor financiare sprijinite de fondurile ESI.

Prezentul act normativ își propune să creeze cadrul general privind condițiile pe care o bancă națională de dezvoltare, trebuie să le îndeplinească pentru a desfășura activitate pe teritoriul României.

Prin crearea băncilor naționale de dezvoltare în România se urmărește abordarea directă a disfuncționalităților pieței financiare prin proiecte ale beneficiarilor eligibili care prezintă un profil de risc ridicat, dar cu potențial mare de a crea valoare adăugată și locuri de muncă, și față de care sectorul privat manifestă un apetit redus de asigurare a finanțării.

Băncile de dezvoltare sunt deținute în întregime, în mod direct pe toată durata de funcționare, de către statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice. Această reglementare este necesară întrucât băncile de dezvoltare vor avea și rol de administrator de Fond al Fondurilor, iar conform prevederilor *Regulamentului Omnibus*, instituțiile eligibile pentru a deveni

administratori de Fond al Fondurilor sunt băncile de dezvoltare deținute integral de către stat.

Băncile naționale de dezvoltare au ca scop sprijinirea antreprenoriatului, dezvoltarea socio-economică și regională în România prin promovarea investițiilor și facilitarea accesului la finanțare pentru beneficiarii eligibili, în acele sectoare în care au fost identificate disfuncționalități ale pieței financiare și decalaje de finanțare, în baza unei analize ex-ante, în scopul atenuării și reducerii lor prin desfășurarea de activități de dezvoltare, în conformitate cu legislația Uniunii Europene aplicabilă și a actului constitutiv al fiecărei bănci de dezvoltare.

Fără a aduce atingere prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 și ale reglementărilor emise de Banca Națională a României în aplicarea acesteia, sistemul de administrare al băncilor de dezvoltare se stabilește prin Actul constitutiv al acestora.

Procedura de numire a membrilor organelor statutare ale fiecărei bănci de dezvoltare se stabilește prin hotărâre a Guvernului.

În scopul desfășurării activităților necesare obținerii aprobării de constituire de la Banca Națională a României de către fiecare bancă de dezvoltare, primii membri ai organelor statutare se nominalizează de către Ministerul Finanțelor Publice prin ordin al ministrului finanțelor publice și până la înmatricularea băncii de dezvoltare la Registrul Comerțului nu sunt remunerați.

Mandatul primilor membri ai organelor statutare începe după înmatricularea la Registrul Comerțului a fiecărei bănci de dezvoltare.

Băncile de dezvoltare acționează în nume și cont propriu, și după caz în nume și cont stat, iar activitățile desfășurate în limita autorizației acordate și în concordanță cu scopul lor definit potrivit prezentei legi, se stabilesc prin hotărâre a Guvernului prevăzută la art.4 alin.3.

Băncile de dezvoltare implementează și/sau administrează instrumente financiare finanțate din fondurile Uniunii Europene. Activitățile desfășurate de băncile de dezvoltare se vor efectua cu respectarea legislației în materie de ajutor de stat.

În desfășurarea activităților lor, băncile de dezvoltare funcționează în baza principiilor de transparență, independență, neutralitate concurențială,

profitabilitate, eficiență, compatibilitate cu piața ajutorului de stat, și a celor mai bune practici bancare în domeniu.

Băncile de dezvoltare oferă produse financiar-bancare unor categorii de beneficiari eligibili, printre care:

- a) întreprinderi mici și mijlocii, inclusiv microîntreprinderi, companii start-up și întreprinderi mici și mijlocii inovatoare;
- b) unități administrativ-teritoriale, companii de utilități publice aflate în subordinea unităților administrativ – teritoriale;
- c) companii de stat;
- d) organizații non-guvernamentale;
- e) universități, institute de cercetare-dezvoltare, entități publice socio-culturale, întreprinderi sociale, alte entități similare.

Sursele de finanțare necesare pentru derularea activităților desfășurate de băncile de dezvoltare sunt: comisioane, dobânzi și tarife rezultate din prestarea activităților specifice și suportate de către beneficiarii eligibili ai băncilor de dezvoltare, fonduri contractate de pe piețele financiare internă și internațională, fonduri de la instituțiile financiare internaționale, fonduri încredințate pe bază de mandat de autorități ale administrației publice, fonduri de la bugetul de stat, împrumuturi subordonate acordate de statul român, alte surse de finanțare, stabilite prin hotărâre a Guvernului, cu reglementarea modalităților de utilizare.

Băncile de dezvoltare pot atrage finanțări rambursabile prin împrumuturi contractate pe baze bilaterale și prin emiterea de obligațiuni pe piețele financiare către investitori instituționali.

Băncile de dezvoltare acordă finanțare în condiții de piață și nu trebuie să concureze cu instituțiile de credit, ci să acționeze complementar cu acestea în scopul remedierii deficitului de finanțare și disfuncționalităților pieței financiare.

Băncile de dezvoltare pot acordă și alte finanțări în cadrul inițiativelor de investiții la nivelul Uniunii Europene, inclusiv investiții co-finanțate de Grupul Băncii Europene de Investiții sau de alte instituții financiare internaționale.

În desfășurarea activităților lor, băncile de dezvoltare acționează în mod direct și/sau prin intermediul instituțiilor de credit, al investitorilor privați sau al altor intermediari financiari din sectorul privat.

Băncile de dezvoltare pot plasa lichiditățile disponibile în titluri de stat, precum și în alte instrumente ale pieței monetare și instrumente financiare, în condițiile legii.

Modul de repartizare a profitului și de suportare a pierderilor al fiecărei bănci de dezvoltare se stabilește prin hotărâre a Guvernului.

Capitalul social al fiecărei bănci de dezvoltare necesar desfășurării activității în condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și de reglementările emise de Banca Națională a României în aplicarea acestora se asigură din bugetul de stat și/sau din veniturile rezultate din privatizare înregistrate în contul Trezoreriei Statului. Statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice, poate acorda finanțări unei bănci de dezvoltare și prin instrumentele prevăzute în Capitolele 3 și 4 din Titlul I, Partea a II-a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013. Sumele pentru constituirea sau majorarea capitalului social, precum și condițiile de finanțare prin instrumente de tipul celor prevăzute în Capitolele 3 și 4 din Titlul I, Partea a II-a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 sunt aprobate prin hotărâre a Guvernului. Cheltuielile cu taxele și tarifele necesare înființării fiecărei bănci de dezvoltare se suportă din bugetul Ministerului Finanțelor Publice și se stabilesc prin hotărâre a Guvernului. Statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice, se obligă să asigure sumele necesare majorării de capital social al fiecărei bănci de dezvoltare, ca urmare a solicitării Băncii Naționale a României în contextul analizelor derulate în procesul de autorizare sau pe parcursul procesului de supraveghere, precum și pentru susținerea și dezvoltarea activității fiecărei bănci de dezvoltare și pentru respectarea cerințelor prudențiale din bugetul de stat și/sau din veniturile rezultate din privatizare înregistrate în contul Trezoreriei Statului.

Statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de acționar unic al fiecărei bănci de dezvoltare se obligă să garanteze integral obligațiile băncilor de dezvoltare rezultate din desfășurarea activităților specifice.

Prin Hotărâre a Guvernului se stabilesc următoarele: condițiile generale de garantare a obligațiilor băncilor de dezvoltare, suma garanției, modalitatea de alocare astfel încât întotdeauna sumele garantate în perioadele anterioare și pentru care banca de dezvoltare are obligații restante să fie

acoperite, mecanismul de plată în contul acestora, implementat fie prin majorarea capitalului social și/sau preluarea la datoria publică în vederea asigurării fondurilor proprii necesare desfășurării activităților specifice fiecărei bănci de dezvoltare.

Garanția statului, prin Ministerul Finanțelor Publice, este necondiționată, irevocabilă și executabilă la prima cerere.

Membrii organelor de conducere ale băncilor de dezvoltare respectă cerințele de adecvare prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 și de reglementările emise de Banca Națională a României în aplicarea acesteia.

Membrii organelor de conducere ale băncilor de dezvoltare își exercită atribuțiile în mod independent, cu loialitate, diligență și respectând obiectivele și strategia stabilită de adunarea generală a acționarilor a fiecărei bănci de dezvoltare.

Membrii organelor de conducere, funcționarii și personalul fiecărei bănci de dezvoltare sunt persoane apolitice, orice activitate având caracter politic fiind incompatibilă cu statutul acestora.

Deciziile privind managementul activelor și pasivelor băncilor de dezvoltare se iau de către organele de conducere ale acestora, pe baze comerciale, în condițiile legii și ale actului constitutiv, fără implicarea sau acordul Ministerului Finanțelor Publice în calitate de acționar unic al fiecărei bănci de dezvoltare sau al oricărei alte autorități sau instituții publice.

Deciziile privind politica bancară trebuie să se bazeze doar pe considerente economice, analiza imparțială a acestora fiind primordială în realizarea scopului și activității fiecărei bănci de dezvoltare.

Băncile de dezvoltare nu pot finanța direct sau indirect niciun partid politic sau campanie electorală.

Față de cele prezentate, am inițiat propunerea legislativă anexată, pe care o supunem spre aprobare Parlamentului.

Inițiator,

Senator Eugen Orlando TEODOROVICI